

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประสบการณ์ของการถูกทารุณกรรมทางเพศในวัยรุ่นหญิง โดยประยุกต์วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. วัยรุ่นหญิง
2. การทารุณกรรมทางเพศ
3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมทางเพศ
4. ผลกระทบของการทารุณกรรมทางเพศ
5. การช่วยเหลือและการป้องกันการทารุณกรรมทางเพศ

วัยรุ่นหญิง

ความหมายของวัยรุ่น

คำจำกัดความ คำว่า “วัยรุ่น” มีความหมายหลากหลาย เนื่องจากขึ้นกับความแตกต่างของขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดจนความแตกต่างทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาของวัยรุ่นในแต่ละแห่ง ดังนี้

สุชา จันทรโณม (2543) ให้ความหมายของวัยรุ่นว่า เป็นวัยที่เข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่โดยยึดหลักความพร้อมทางด้านร่างกาย หรือภาวะสูงสุดขีดของร่างกายเป็นเครื่องตัดสินเป็นระยะของช่วงชีวิตที่กั้นระหว่างความเป็นเด็กกับผู้ใหญ่ ซึ่งไม่สามารถแบ่งชัดเจนได้อย่างแน่นอนว่าควรกำหนดว่ามีอายุเท่าใด

บุญเพียร จันทวัฒนา (2550) ให้ความหมายของวัยรุ่นว่า เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายอย่างรวดเร็ว สร้างเอกลักษณ์ของตนเอง มีพัฒนาการทางความคิดและสติปัญญาอยู่ในระดับสูง และได้รับอิทธิพลจากเพื่อนมาก เป็นวัยที่เชื่อมต่อระหว่างความเป็นเด็กกับผู้ใหญ่ เรียกว่า “วัยวิกฤต” เพราะว่าเป็นวัยที่ต้องปรับตัวและประสบการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

โคโรที (Dorothy, 1991) ให้ความหมายวัยรุ่นว่า เป็นวัยที่พิจารณาจากเกณฑ์ทางด้านร่างกาย ช่วงอายุและเกณฑ์ทางสังคม โดยด้านร่างกายนั้นจะเป็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงด้านสัดส่วนของร่างกายและอวัยวะต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนในร่างกาย ส่วนเกณฑ์ตามอายุนั้นอาจไม่ตรงกับสภาพความจริง เพราะเด็กแต่ละคนมีการเจริญเติบโตเข้าสู่วัยรุ่นไม่พร้อมกัน

องค์การอนามัยโลก (WHO, 1998) ให้ความหมายของวัยรุ่นว่า วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงมีการพัฒนาการด้านร่างกายตั้งแต่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศและฮอร์โมนเพศที่สมบูรณ์คือ วัยรุ่นหญิงเริ่มมีประจำเดือน มีการพัฒนาทางด้านจิตใจ โดยการเปลี่ยนแปลงจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ และมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโดยเปลี่ยนจากพึ่งครอบครัวมาเป็นต้องการพึ่งตนเองมากขึ้น

ดังนั้นจึงสรุปความหมายของวัยรุ่นได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงจากเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ โดยมีการเจริญเติบโตไปสู่วุฒิภาวะทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างรวดเร็ว เป็นวัยที่ไม่แน่นอนเปลี่ยนแปลงง่าย และการแบ่งช่วงอายุไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว

ระยะของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นระยะของช่วงชีวิตที่กำลังระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ ซึ่งช่วงอายุไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว จะแตกต่างกันไปตามสังคมวัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาของวัยรุ่น โดยระยะของวัยรุ่นสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระยะ (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2544 และ WHO, 1998) ดังนี้

1. วัยรุ่นตอนต้น (Pre Adolescent) นับตั้งแต่อายุ 10-14 ปี เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายโดยมีลักษณะเพศทุติยภูมิ เป็นลักษณะเพศที่เห็นได้จากภายนอก ในวัยรุ่นหญิงได้แก่ การเปลี่ยนขนาดของเต้านมมีขนาดใหญ่ขึ้น รูปร่างมีทรวดทรงมากขึ้น สะโพกผาย และเริ่มมีขนขึ้นที่อวัยวะเพศ เริ่มมีกลิ่นตัว และสิว เป็นต้น วัยรุ่นตอนต้นต้องการอิสระ ชอบคบเพื่อนวัยเดียวกัน

การตัดสินใจไม่มีความยืดหยุ่น โดยคิดและยึดเหตุผลของตนเองเป็นใหญ่สูงมาก มีสัมพันธภาพกับเพื่อนเพศเดียวกัน และเริ่มสนใจเพศตรงข้าม เช่น โทรศัพท์พูดคุยกับเพื่อนเพศตรงข้ามเป็นเวลานานขึ้น เป็นต้น

2. วัยรุ่นตอนกลาง (Early Adolescent) นับตั้งแต่อายุ 14-17 ปี ในวัยรุ่นช่วงนี้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายอย่างต่อเนื่อง โดยในวัยรุ่นหญิงจะเริ่มมีประจำเดือน เริ่มมีการพบปะสังสรรค์กับเพื่อนต่างเพศ หมกมุ่นที่จะทำให้ตนเองเป็นที่น่าสนใจอาจเริ่มนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ เพื่อนมีความสำคัญสูงสุดในช่วงวัยนี้มีติดเพื่อนมากเป็นสาเหตุของความขัดแย้งกับผู้ใหญ่หรือบิดามารดาสูง เป็นต้น

3. วัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescent) นับตั้งแต่อายุ 18-19 ปี ในช่วงนี้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและวุฒิภาวะเทียบเท่าผู้ใหญ่ มีอารมณ์คงที่ มีการวิเคราะห์ปัญหาหรือตัดสินใจที่มีการยึดถือเหตุผล ขอมรับคำแนะนำของผู้ใหญ่มากขึ้น ต้องการมีอิสระมากขึ้นมีความรับผิดชอบมากขึ้น เพื่อนเริ่มมีความสำคัญลดลง สนใจความสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามมากขึ้น แต่ในช่วงวัยนี้ยังต้องการการให้คำปรึกษาจากผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดอยู่ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า วัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาที่แตกต่างกันไปตามระยะดังที่กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของวัยรุ่นก็เป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมและการแสดงออกของวัยรุ่นเช่นกัน

การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของวัยรุ่นหญิง

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีช่วงเวลาที่มียุ่ปัญหามากที่สุดของชีวิตและมีระยะพัฒนาการที่สำคัญที่สุด เป็นวัยที่เชื่อมต่อระหว่างเด็กกับความเป็นผู้ใหญ่จึงเป็นวัยที่วิกฤต ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่น โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิง (ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2545) ดังนี้

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย วัยรุ่นหญิงจะมีการเปลี่ยนแปลงได้แก่ ฮอร์โมน Estrogen จะทำให้เต้านมและลักษณะทางเพศหญิงมีขนาดและลักษณะชัดเจนขึ้น คือ ขนาดเต้านมใหญ่ขึ้น และมีสะโพกผาย รูปร่างมีทรวดทรงขึ้น มีขนขึ้นที่บริเวณอวัยวะเพศ และเริ่มมีประจำเดือนเป็นสัญญาณเตือนของการเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น และการเปลี่ยนแปลงทางเพศในวัยรุ่นหญิงถ้าเป็นไปตามปกติ จะทำให้วัยรุ่นหญิงรู้สึกมีความภาคภูมิใจในเพศของตน แต่ถ้าในวัยรุ่นหญิงที่มีการเปลี่ยนแปลงช้าหรือในวัยรุ่นหญิงที่มีปัญหาครอบครัว อาจแสดงออกทางเพศมากขึ้น เช่น ในวัยรุ่นหญิงบางคนมีแฟนแล้วมีเพศสัมพันธ์กับแฟนเร็วเกินไป เพื่อให้ตนเองรู้สึกว่าคุณค่า มีคนต้องการ และเป็นที่ต้องการของคนอื่นหรือชดเชยหรือทดแทนความรู้สึกเหงา ไร้ค่า ซึ่งถ้าในวัยรุ่นหญิงบางคนเมื่อมีเพศสัมพันธ์แล้วในบางครั้งยังรู้สึกไร้ค่าหรือรู้สึกว่าคุณค่ามากยิ่งขึ้น ก็จะใช้เรื่องเพศสัมพันธ์เป็นสะพานสู่ความต้องการทางด้านวัตถุ ได้เงินตอบแทน หรือโอ้อวดเพื่อน ๆ ว่าตนเองเป็นที่ดึงดูดของเพศตรงข้าม

2. พัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์ วัยรุ่นหญิงนี้จะเป็นวัยที่มีความคิดที่เป็นผู้ใหญ่ได้แก่ ความคิดที่เป็นรูปธรรม สามารถเรียนรู้และเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ใกล้เคียงกับผู้ใหญ่ มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ได้ตามลำดับขั้นทำให้สามารถตัดสินใจได้ มีความคิดเป็นของตัวเอง วัยรุ่นหญิงมีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย ลักษณะอารมณ์เด่นในวัยรุ่นหญิงนี้ เช่น อารมณ์โกรธที่รุนแรง ไม่ชอบถูกบังคับจากผู้ใหญ่ อารมณ์อิจฉาริษยา เนื่องจากวัยรุ่นหญิงต้องการเป็นคนเด่น ต้องการให้เพื่อนยอมรับ เริ่มมีความรักและต้องการทางเพศ และอารมณ์รักที่รุนแรง หุนหันพลุกพล่านเพื่อในสิ่งที่รัก จึงเป็นสาเหตุทำให้วัยรุ่นหญิงเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

3. พัฒนาการทางด้านสังคม ในวัยรุ่นหญิงชอบอยู่กับเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน เพื่อจะได้เอาไว้วางใจกันสังสรรค์กัน เพื่อน ๆ มีอิทธิพลต่อความประพฤติของวัยรุ่นหญิงมาก วัยรุ่นหญิงจะเริ่มสนใจคบเพื่อนต่างเพศ ให้ความสนใจเพื่อนต่างเพศ มีการสร้างสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศใน

ด้านของคนรัก ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศนี้เนื่องจากวัยรุ่นยังไม่มีประสบการณ์ ทำให้ในบางครั้งวัยรุ่นหญิงจึงตกเป็นเหยื่อของการถูกทารุณกรรมทางเพศได้ (นิตยา ไทยาภิรมย์ และอุษณีย์ จินตะเวช, 2541) วัยนี้เป็นวัยที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง รักอิสระ ไม่ค่อยชอบอยู่ในกฎเกณฑ์กติกาใด ๆ ชอบคิดเอง เชื่อความคิดตัวเอง และเชื่อเพื่อนมากกว่าผู้ใหญ่ มีความอยากรู้อยากลองสิ่งใหม่ ๆ และมีปฏิริยาตอบโต้ผู้ใหญ่ที่มีการบีบบังคับสูง และให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนมากกว่าครอบครัวโดยเฉพาะกับเพื่อนเพศตรงข้าม วัยรุ่นหญิงให้ความสำคัญต่อการประพฤติปฏิบัติตามบทบาททางเพศของตนเพื่อให้เพศตรงข้ามเกิดความประทับใจพึงพอใจ โดยมักจะมีการสร้างความสัมพันธ์กับคนที่เป็นเพศตรงข้ามที่พึงพอใจ เพื่อรักษาความสัมพันธ์ให้ยืนยาว อาจเป็นสาเหตุทำให้วัยรุ่นหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ เช่น การแต่งกายยั่วยวนทางเพศ การเที่ยวกลางคืน การดื่มเหล้า และรวมทั้งถึงขั้นการมีเพศสัมพันธ์ได้ และการที่วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรถือว่าเป็นการทารุณกรรมทางเพศ (พนม เกตุมาน, 2541)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า วัยรุ่นหญิงเป็นวัยที่มีภาวะวิกฤติเพราะเป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงหลาย ๆ ด้านพร้อมกัน ทำให้วัยรุ่นหญิงต้องเผชิญกับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การติดยาเสพติด การคบเพื่อนไม่ดี การมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมนำไปสู่การถูกทารุณกรรมทางเพศได้ เป็นต้น

การทารุณกรรมทางเพศ

การทารุณกรรมทางเพศเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ในทุกเชื้อชาติ ทุกเพศ และทุกอายุ ไม่ยกเว้นทั้งเพศชายและหญิง ดังนั้นจึงมีการให้ความหมายเกี่ยวกับการทารุณกรรมทางเพศไว้มากมาย ดังนี้

เบญจพร ปัญญาขง (2543) ให้ความหมายของการทารุณกรรมทางเพศว่า การกระทำใด ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ใหญ่ โดยที่วัยยังไม่เติบโต มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะเข้าใจการกระทำเหล่านั้นหรือตกลงยินยอมร่วมและการกระทำนั้นอาจใช้กำลังบังคับข่มขู่หรือหลอกล่อ ชักชวนให้สิ่งตอบแทน

วัชร อ้นนาค และอัมพร เบญจพลพิทักษ์ (2544) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการทารุณกรรมทางเพศ เป็นการกระทำใด ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ตอบสนองความต้องการทางเพศ ทั้งในกรณียินยอม หรือขาดวุฒิภาวะทางกาย จิตใจ และสังคม หรือการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นโดยการข่มขู่ บังคับ หรือหลอกล่อ ชักชวนด้วยสิ่งตอบแทนก็ได้ มีความหมายครอบคลุมตั้งแต่การแตะต้องสัมผัส เพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้กระทำ จนถึงขั้นตอนของการข่มขืนกระทำชำเรา

เบอร์ลินเนอร์และอีเลียต (Berliner & Elliott, 1996) ให้ความหมายการทารุณกรรมทางเพศว่าเป็นการกระทำทางเพศที่รวมถึงการกระทำที่มีผลจากการสัมผัสร่างกายจนถึงการร่วมเพศอย่างแท้จริง อาจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงในกรณีที่เป็นการข่มขืน หรืออาจเกิดขึ้นเป็นระยะเวลานานในกรณีที่เป็นการล่วงละเมิดและการวางแผนไว้ล่วงหน้า ผู้กระทำความผิดอาจเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือคนแปลกหน้า และช่วงเวลาการเกิดอาจเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวหรือยาวนานมากกว่าหนึ่งปี

โรเซนฟิลด์ (Rosenfeld, 1997) ให้ความหมายว่า การทารุณกรรมทางเพศ คือ การขัดเยียดกิจกรรมทางเพศให้แก่ผู้ที่ยังขาดพัฒนาการด้านอารมณ์ แรงจูงใจและความคิดโดยการล่อลวงให้เข้าสู่ความสัมพันธ์ทางเพศที่มีพื้นฐานมาจากการใช้อำนาจควบคุมของผู้ใหญ่ หรือผู้กระทำความผิด ซึ่งยังเป็นวัยต้องพึ่งพิงอยู่ด้วยการบอกโดยนัยหรือออกคำสั่งโดยตรงเพื่อให้ยินยอมในการกระทำทางเพศนั้น

ฟอนเทนท์และเฟล็ตเชอร์ (Fontaine & Fletcher, 1999) ได้ให้ความหมายมุ่งเน้นไปที่พฤติกรรมทางเพศว่าเป็นพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นทางเพศในผู้ใหญ่ พฤติกรรมดังกล่าวได้แก่ การอวดอวัยวะเพศ การแอบดู การพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศ การสัมผัส การเล้าโลม การสำเร็จความใคร่ การร่วมเพศทางปาก อวัยวะเพศ และทวารหนัก การใช้กำลังให้รองรับทางเพศอื่น ๆ

กล่าวโดยสรุปว่า การทารุณกรรมทางเพศ หมายถึง การกระทำทางเพศที่รวมถึงแต่การสัมผัสร่างกายเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศ พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นทางเพศของผู้ใหญ่ ทั้งในกรณีที่ไม่ยินยอมหรือยินยอมเพราะไม่เข้าใจในการกระทำ ขาดวุฒิทางกาย จิตใจ หรือสังคม หรือการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นโดยการใช้อำนาจข่มขู่ บังคับ หรือหลอกล่อ ชักชวนด้วยสิ่งตอบแทนก็ได้ จนถึงขั้นตอนของการข่มขืนกระทำชำเรา โดยผู้กระทำชำเราอาจเป็นบุคคลภายในครอบครัวหรือบุคคลอื่น ๆ

รูปแบบของการทารุณกรรมทางเพศ

จากความหมายของการกระทำทารุณกรรมทางเพศที่ได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าการกระทำทารุณกรรมทางเพศนั้นมีตั้งแต่การสัมผัสร่างกายเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศ รวมถึงพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการมีเพศสัมพันธ์ จึงมีการแบ่งรูปแบบของการกระทำทารุณกรรมทางเพศไว้หลายรูปแบบ ดังนี้

สำหรับ จิตตินันท์ (2542) ได้แบ่งรูปแบบของการทารุณกรรมทางเพศตามความรุนแรงของการกระทำ คือ

1. กรณีไม่รุนแรง เป็นการล่วงเกินทางเพศที่ไม่มีสัมผัสร่างกาย แต่เป็นการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ จะเป็นการทารุณกรรมทางเพศที่ไม่มีการสัมผัสร่างกาย ได้แก่ การกระทำอนาจารต่อหน้าเด็ก การพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์กับเด็ก การอวดอวัยวะเพศต่อหน้าเด็ก การแอบดูเด็กในขณะแต่งตัว อาบน้ำ พุดจาฉนวนลามเด็ก โทรศัพทลามก หรือให้เด็กดูภาพลามก วิดีโอลามก เพื่อเร้าหรือกระตุ้นอารมณ์เพศ รวมทั้งการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองหรือการมีเพศสัมพันธ์ต่อหน้าเด็ก

2. กรณีรุนแรง เป็นการล่วงเกินทางเพศที่มีการสัมผัสร่างกาย แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 การทารุณกรรมทางเพศที่มีการสัมผัสร่างกายแต่ยังไม่ถึงมีเพศสัมพันธ์ ได้แก่ การถอดเสื้อผ้าเด็กเพื่ออวดอวัยวะเพศหรือร่างกายของเด็กโดยใช้มือ ปาก หรือร่างกายของผู้ที่กระทำทารุณกรรมทางเพศเพื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศของเด็ก การใช้เด็กจับอวัยวะเพศของผู้ที่กระทำทารุณกรรมทางเพศเพื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ

2.2 มีการล่วงล้ำเข้าไปในอวัยวะเพศถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์ รวมทั้งทางทวารหนักซึ่งอาจมีการใช้กำลังบังคับขู่เข็ญร่วมเพื่อให้เด็กมีเพศสัมพันธ์ด้วย เรียกว่า การข่มขืนกระทำชำเรา

เบญจพร ปัญญา (2543) แบ่งการทารุณกรรมทางเพศตามผู้กระทำและการกระทำออกเป็น 2 แบบ ดังนี้

1. แบ่งตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำกับผู้ที่ถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ ประกอบด้วย

1.1 การทารุณกรรมทางเพศที่เกิดจากบุคคลนอกครอบครัวหรือผู้ที่กระทำทารุณกรรมทางเพศเป็นคนแปลกหน้า โดยมากมักจะเกิดโดยมีการรู้จักคุ้นเคยกัน มีจำนวนน้อยที่เกิดจากการลักพาตัวเพื่อการทารุณกรรมทางเพศ

1.2 การทารุณกรรมทางเพศที่เกิดจากบุคคลในครอบครัว โดยผู้กระทำผิดเป็นญาติที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต เช่น แม่กับลูกชาย พ่อ/พ่อเลี้ยงกับลูกสาว เป็นต้น สอดคล้องกับการศึกษาของวืซาร์ด มอนท์ และมิสซ์ (Vizard, Monch, & Misch, 1995) พบว่า ผู้ที่กระทำทารุณกรรมทางเพศที่กระทำต่อเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปีมีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตถึงร้อยละ 50

2. แบ่งตามการกระทำ ประกอบด้วย

2.1 การทารุณกรรมทางเพศถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์ ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์กับเด็กทางช่องคลอด การมีเพศสัมพันธ์กับเด็กทางทวารหนัก เป็นต้น

2.2 การทารุณกรรมทางเพศที่มีการสัมผัสร่างกายแต่ไม่ถึงขั้นการมีเพศสัมพันธ์ ได้แก่ การจับสัมผัสหรือกอดจูบอวัยวะเพศ หน้าอก และส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเด็กที่มีผลกระตุ้นอารมณ์ทางเพศของผู้ที่กระทำ เป็นต้น

2.3 การทารุณกรรมทางเพศที่ไม่มีการสัมผัสแต่มีผลต่อการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ หรือตอบสนองอารมณ์ทางเพศของผู้ที่กระทำ ได้แก่ การทำอนาจาร การเปิดของลับของเด็กๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการแบ่งรูปแบบของการทารุณกรรมทางเพศตามลักษณะของการกระทำที่หลากหลาย ดังนี้ (Ghent, Da sylva, & Farren, 1998)

1. การสัมผัส กอดรัด และการลูบคลำอวัยวะเพศ
2. การสำเร็จความใคร่ของผู้ที่กระทำทารุณกรรมทางเพศ โดยการสัมผัสอวัยวะของผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ เช่น หน้าอก สะโพก หน้าท้อง หรือต้นขาของผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ เป็นต้น

3. การให้ผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศสำเร็จความใคร่ให้กับผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศด้วยมือ

4. การใช้ปากกระตุ้น กระตุ้นอวัยวะเพศทั้งของผู้ที่กระทำและผู้ที่ถูกกระทำ
5. การปฏิบัติหรือพยายามร่วมเพศทางทวารหนัก
6. การปฏิบัติหรือพยายามร่วมเพศทางช่องคลอด (โดยไม่ใช้กำลัง)
7. มีการใช้กำลังร่วมเพศทางช่องคลอดร่วมกับมีการบาดเจ็บของร่างกาย
8. การเปลือยกายให้อวัยวะเพศ (การอวดอวัยวะเพศของตน)
9. การแอบมองการมีเพศสัมพันธ์ของผู้อื่น
10. การใช้ประโยชน์จากผู้ที่ถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศเป็นเครื่องมือในเชิงลามก

ดังนั้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า การทารุณกรรมทางเพศสามารถแบ่งได้หลายรูปแบบ คือ ตามลักษณะของการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ โดยแบ่งเป็นที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ การทารุณกรรมทางเพศที่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ทำให้ผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศได้รับบาดเจ็บเรียกว่า “เป็นการข่มขืน” นอกจากนั้นยังสามารถแบ่งตามลักษณะความสัมพันธ์ทางสายเลือดกับผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ได้แก่ ผู้ที่กระทำทารุณกรรมทางเพศมีความสัมพันธ์ทางสายเลือดกับผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ และผู้ที่กระทำทารุณกรรมทางเพศเป็นคนแปลกหน้า ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การกระทำทารุณกรรมทางเพศนั้นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการทั้งปัจจัยภายในครอบครัวและปัจจัยภายนอกจากสังคมและสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมทางเพศ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมทางเพศพบว่า ไม่ได้เกิดจากปัจจัยเดียว แต่เกิดจากปัจจัยหลายปัจจัยและซับซ้อน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (สมภพ เรืองตระกูล, 2543)

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของครอบครัว ครอบครัวที่มีลักษณะการปกครองแบบผู้ชายเป็นใหญ่และมีอำนาจ บิดามารดามีสัมพันธภาพที่ไม่ดีต่อกันและมีปัญหา การระบุหน้าที่และขอบเขตของสมาชิกในครอบครัวไม่ชัดเจน และครอบครัวที่แยกออกจากสังคมและไม่ติดต่อกับผู้ใด จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศมักจะมีบิดามารดาที่มีลักษณะ คือ บิดาจะมีลักษณะชอบบังคับขู่เข็ญ ดุด่า มีอาชีพไม่มั่นคง ไม่คบผู้อื่น และมีความพร่องในด้านการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น และมารดาจะมีลักษณะเป็นคนที่มีความรู้สึกโดดเดี่ยวอ้างว้าง ขาดการแสดงออกทางอารมณ์ และมีบุคลิกภาพชนิดพึ่งพิง ในทำนองเดียวกันจากการศึกษาของ มาดอนน่า แวนสคอกท์ และ โจนส์ (Madonna, Van Scoyk, & Jones, 1991) ศึกษาเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างบุคคล โดยสังเกตครอบครัวที่พบการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบิดากับบุตรสาว พบว่า ครอบครัวจะมีลักษณะที่บิดามารดาไม่มีความปรองดองกัน ครอบครัวที่ขาดการสนับสนุนทางจิตใจและความผูกพันในครอบครัว และครอบครัวที่บิดามารดาที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกในครอบครัว รวมถึงการมีช่องว่างทางด้านอารมณ์และความรู้สึก นอกจากนี้ยังพบการทารุณกรรมทางเพศในครอบครัวที่มีมารดาที่เจ็บป่วยหรือไม่มีมารดาอยู่ในครอบครัว ซึ่งเป็นการเอื้ออย่างมากสำหรับการมีเพศสัมพันธ์ร่วมสายเลือดระหว่างบิดากับบุตรสาว (Fleming, Mullen, & Bammcr, 1997) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ปัจจัยทางด้านครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมทางเพศ ได้แก่ ครอบครัวที่มีปัญหาสัมพันธภาพในครอบครัว ครอบครัวที่มีระบบความเชื่อที่มีผู้ชายเป็นใหญ่และมีอำนาจ และครอบครัวที่ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ เช่น ครอบครัวที่มีมารดาเจ็บป่วยหรือไม่มีมารดาอยู่ในครอบครัว เป็นต้น

2. ปัจจัยทางด้านสภาวะสังคมและสิ่งแวดล้อม สภาวะสังคมเป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนให้เกิดการทารุณกรรมทางเพศในสังคม ได้แก่ สื่อลามกต่าง ๆ เช่น หนังสือ วีดีโอ ภาพยนตร์ ข้อเขียน รูปภาพที่เสนอในสื่อต่าง ๆ เป็นตัวกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ และนอกจากนี้ยังเกิดจากการเสพยาของมีนเมาและการเที่ยวในสถานเริงรมย์ต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้มีส่วนในการช่วยทำให้เกิดอารมณ์ทางเพศทั้งสิ้น นำไปสู่การเกิดเหตุการณ์การทารุณกรรมทางเพศ (สงวน ธานี, 2544) จากรายงานของมูลนิธิเพื่อนหญิงปี พ.ศ.2552 พบว่า ผลกระทบจากปัญหาการทารุณกรรมในครอบครัวซึ่งรวมกับปัญหา

การทารุณกรรมทางเพศด้วยมีผลมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นอันดับหนึ่ง ร้อยละ 24.66 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยกระตุ้นที่ทำให้เกิดปัญหาการทารุณกรรมทางเพศ สอดคล้องกับการศึกษาของ คาวอลลิน (Cavallin, 1996) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการทารุณกรรมทางเพศ พบว่า บิดาที่กระทำทารุณกรรมทางเพศต่อบุตรสาวมักมีการดื่มสุราเป็นประจำ

3. ปัจจัยจากตัวผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ การทารุณกรรมทางเพศที่มีสาเหตุจากตัวผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ เป็นผลมาจากการที่ผู้ที่ถูกกระทำไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ หรือมีความพิการทางด้านสมอง เช่น เด็กพิการ เด็กปัญญาอ่อน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ปัจจัยของการทารุณกรรมทางเพศในวัยรุ่นหญิงมีหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นจากลักษณะครอบครัวของผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศที่พบว่า มีความเกี่ยวข้องกับลักษณะครอบครัวที่มีปัญหาทางด้านสัมพันธภาพ ครอบครัวที่มีสมาชิกที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เช่น ครอบครัวที่มีมารดาที่เจ็บป่วยไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของภรรยาได้อย่างสมบูรณ์ หรือปัจจัยทางสังคมและสถานะสังคม เช่น สื่อลามกต่าง ๆ เป็นต้น รวมทั้งการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมด้วย

นอกจากนั้นยังพบสาเหตุจากตัวผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ คือ การที่ไม่สามารถต่อต้านผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศเนื่องจากไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เช่น เด็กพิการ เด็กปัญญาอ่อน เป็นต้น

ผลกระทบของการทารุณกรรมทางเพศ

ผลกระทบที่เกิดจากการถูกทารุณกรรมทางเพศ เป็นผลกระทบที่เกิดกับความเครียด ภายหลังการเกิดเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศจะแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทั้งภายในและภายนอก และปัญหาที่เกิดขึ้นจะต่อเนื่องไปในช่วงชีวิต ผลกระทบที่เกิดขึ้น

แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. **ผลกระทบทางด้านร่างกาย** จากเหตุการณ์การเกิดการทารุณกรรมทางเพศขึ้น พบว่าผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศอาจมีบาดแผล รอยฟกช้ำ เลือดออกทางช่องคลอดหรือทวารหนัก อาการการติดเชื้อ เช่น หนองใน การติดเชื้อเอดส์ การอักเสบในอุ้งเชิงกราน รวมถึงการตั้งครรภ์ นอกจากนี้ อาจมีการบาดเจ็บจนถึงการเสียชีวิตจากการใช้กำลังบังคับขู่เข็ญ (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2542) สอดคล้องกับการศึกษาของ แคมเบลและ ฮัมฟรีย์ (Campbell & Humphreys, 2004) ศึกษาเกี่ยวกับผลของการถูกทารุณกรรมทางเพศในเด็กวัยรุ่น พบว่า ความรุนแรงที่เด็กได้รับส่งผลกระทบโดยตรงต่อสุขภาพทางร่างกาย ได้แก่ การได้รับบาดเจ็บตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนกระทั่งถึงแก่ชีวิต และจากผลการศึกษาของ คาลาม และคณะ (Calam, et al., 1998) พบว่า การทารุณกรรมทางเพศส่งผลกระทบต่ออาการนอนหลับ โดยพบว่า 1 ใน 3 ของผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ พบว่า มีปัญหาในการนอนหลับ และ 1 ใน 5 ของผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศพบปัญหาเกี่ยวกับการปัสสาวะรดที่นอน 9 เดือนหลังจากเกิดเหตุการณ์

2. **ผลกระทบทางด้านจิตใจ** การทารุณกรรมทางเพศก่อให้เกิดผลกระทบที่ร้ายแรงต่อสภาพจิตใจและพัฒนาการทางด้านอารมณ์เนื่องจากเป็นประสบการณ์ที่สะเทือนขวัญและเป็น

ประสบการณ์ที่เจ็บปวดในชีวิต จะก่อให้เกิดบาดแผลทางใจ ซึ่งลักษณะของการเกิดบาดแผลทางใจไว้ 4 ประการ ดังนี้ (เบญจพร ปัญญาขง, 2543)

2.1 การพัฒนาการทางเพศที่ผิดปกติ (Traumatic Sexualization) หมายถึง การที่ถูกกระตุ้นทางเพศก่อนวัยอันควร และการที่ผู้ใหญ่มีพฤติกรรมเสริมแรงการตอบสนองทางเพศของเด็ก เช่น ให้งาน ให้ความเอ็นดูเป็นพิเศษ ทำให้เด็กหันไปใช้พฤติกรรมทางเพศเป็นเครื่องมือเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งอื่น ๆ ที่ตนต้องการ สิ่งนี้จะนำไปสู่การมีพฤติกรรมทางเพศก่อนวัยอันควร

2.2 ภาวะไร้พลัง (Powerlessness) หมายถึง ความรู้สึกช่วยตนเองไม่ได้ ความคุมสถานการณ์รอบตัวไม่ได้ เป็นผลจากการทารุณกรรมทางเพศที่ถูกทำร้ายร่างกาย และถูกข่มขืนร่วมด้วย จนทำให้เกิดความกลัวและความวิตกกังวล

2.3 ตราบาป (Stigmatization) หมายถึง การถูกทารุณกรรมทางเพศทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ตนเองแตกต่างจากบุคคลอื่นเป็นบุคคลที่มีมลทินแล้ว นำไปสู่การอับอาย ความรู้สึกผิด และรู้สึกที่ตนเองไร้ค่า

2.4 การถูกทรยศ (Betrayal) หมายถึง การทารุณกรรมทางเพศจะทำให้ผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศรู้สึกที่ตนเองถูกทรยศหักหลัง โดยเฉพาะการทารุณกรรมทางเพศที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือบุคคลที่ตนเองไว้วางใจ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือที่ตอบสนองความต้องการทางเพศ หรือกับบุคคลที่ทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองตน ผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศจะเกิดความรู้สึกไม่ไว้วางใจ ซึ่งความรู้สึกนี้อาจแผ่ไปสู่ผู้อื่น ทำให้ผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศขาดความไว้วางใจผู้อื่น ไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้

ซึ่งผลกระทบทางด้านจิตใจที่เกิดขึ้นนี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ระยะ (มรกต พุทธสุขะ, 2542) คือ

1. ระยะเริ่มแรก (Immediate Effect) หรือผลกระทบในระยะสั้น เกิดในระยะเวลาที่ผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศมีอาการหวาดกลัว นอนไม่หลับ ฝันร้าย วิตกกังวล เจ็บซึม ตกใจง่าย และในผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศบางรายอาจมีอาการเจ็บป่วยทางกายที่มีสาเหตุจากจิตใจ (Psychosomatic Disorder) อาจมีอาการปัสสาวะรดที่นอน ปวดอวัยวะเพศ ผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศบางรายอาจเกิดความผิดปกติที่เรียกว่า โรคจิตเวชภายหลังได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตอย่างรุนแรง (Post Traumatic Stress Disorder (PTSD)) เป็นอาการเนื่องมาจากประสบกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญ กลไกการปรับตัวที่เคยใช้ในชีวิตประจำวันใช้ไม่ได้ผล เกิดความวิตกกังวล นำไปสู่ความผิดปกติทางจิต คือ รู้สึกเหมือนตนเองกำลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญ สอดคล้องกับการศึกษาของ อินทรา พัวสกุล (2542) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปฏิกิริยาทางด้านจิตใจและผลกระทบทางจิตใจของเด็ก

ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ พบว่า เด็กที่เพิ่งถูกทารุณกรรมอาจมีอาการหวาดกลัว ฝันร้าย วิตกกังวล ตกใจง่าย และมีความคิดอยากตาย รวมทั้งมีความรู้สึกได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจอย่างรุนแรง (Posttraumatic Stress Disorder) ซึ่งเป็นอาการเนื่องมาจากการประสบกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่ไม่เคยประสบมาก่อนในชีวิต

2. ระยะยาว (Long Term Effects) การทารุณกรรมทางเพศก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ มีปัญหาการปรับตัว มีผลกระทบต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและพัฒนาการทางด้านจิตใจของผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ (เบญจพร ปัญญาขง, 2543) ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นนี้จะไม่เกิดขึ้นทันที แต่จะปรากฏอาการในวัยผู้ใหญ่ เรียกผลกระทบนี้ว่า ผลกระทบต่อการหลับนอน (Sleep Effect) โดยแบ่งผลกระทบระยะยาวออกเป็นด้านๆ ดังนี้

2.1 ด้านอารมณ์ พบได้โดยทั่วไป คือ ความรู้สึกผิดและสละสลวยใจนำไปสู่อาการซึมเศร้า บางครั้งอาจรุนแรงถึงกับคิดหรือพยายามฆ่าตัวตาย มีความวิตกกังวลสูงและความกลัวที่จะคิดถึงเหตุการณ์การถูกทารุณกรรมทางเพศ ไม่สามารถผ่อนคลาย หมดหวัง รวมทั้งความนับถือตนเองเสียไป คุณค่าแห่งตนเองต่ำ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุวพัทธ์ เวศม์วิบูลย์ (2540) ศึกษาเกี่ยวกับสภาพจิตใจของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในเด็กผู้หญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศที่อาศัยอยู่ในศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและมูลนิธิคุ้มครองเด็ก ที่มีอายุตั้งแต่ 10-16 ปี จำนวนทั้งสิ้น 10 ราย พบว่า สภาพจิตใจภายหลังจากการถูกทารุณกรรมทางเพศของเด็กพบปัญหาด้านอารมณ์เป็นลักษณะเด่นได้แก่ ความวิตกกังวล อารมณ์เศร้า รู้สึกเห็นคุณค่าของตนเองต่ำ มีความคิดฆ่าตัวตาย หรือต้องการฆ่าตัวตาย และสอดคล้องกับการศึกษาของ เพจ (Page, 2000) ศึกษาถึงความรู้สึกสละสลวยที่เกิดขึ้นในวัยรุ่นหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ พบว่า วัยรุ่นหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศมีคะแนนของความรู้สึกสละสลวยและความซึมเศร้าสูง แต่มีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

2.2 ด้านพฤติกรรม ในบางครั้งผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศจะใช้วิธีการลดความเครียดที่เกิดจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและปัญหาทางอารมณ์ของตน โดยการแยกตนเองแล้วบางครั้งมีการทำร้ายตนเอง โดยการใช้สารเสพติด การหนีออกจากบ้าน สอดคล้องกับการศึกษาของวิชาร์ด มอนท์ และมิสซ์ (Vizard, Monch, & Misch, 1995) ศึกษาถึงผลกระทบทางด้านจิตใจของวัยรุ่นที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ พบว่า วัยรุ่นที่ถูกทารุณกรรมทางเพศมีลักษณะแยกตนเอง และความรู้สึกแปลกพวกับครอบครัวของตนเอง ซึ่งเป็นสาเหตุของการแยกตัวหรือการอยู่คนเดียว

2.3 ด้านความคิด ผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศจะมีการรับรู้ตนเองในด้านลบ คิดว่าตนเองไม่มีค่าเพียงพอที่จะได้รับความรักหรือมีสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิดกับบุคคลอื่น สูญเสียความไว้วางใจขั้นพื้นฐานต่อบุคคลอื่นและสังคมรอบข้าง โดยเฉพาะในกรณีที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ

จากที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การทารุณกรรมทางเพศก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยผลกระทบทางด้านร่างกายจะเกิดการเจ็บป่วยจากโรคทางเพศสัมพันธ์ และการได้รับบาดเจ็บทางร่างกายตั้งแต่วัยรุนแรงน้อยจนถึงแก่ความตายเมื่อมีการจัดขึ้นหรือใช้กำลังขู่เข็ญ สำหรับผลกระทบทางด้านจิตใจมาจากการประสบกับเหตุการณ์ที่สะเทือนขวัญ ส่งผลให้การใช้กลไกการพัฒนาการทางจิตเกิดการผิดปกติ เกิดภาวะไร้พลัง เกิดความหวาดกลัวหรือบาดเจ็บทางจิตใจ และการรู้สึกถูกทรยศหักหลัง นอกจากนี้ยังพบว่า การทารุณกรรมทางเพศก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านสังคม ได้แก่ การหนีออกจากบ้านกลายเป็นเด็กจรจัด ดิตยาเสพติด และโสเภณี เป็นต้น ซึ่งสภาพดังกล่าวเหล่านี้เป็นปัญหาที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก

มาก รวมทั้งยังทำให้รัฐต้องสูญเสียทรัพยากรบุคคลและงบประมาณจำนวนมากเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวด้วย

การช่วยเหลือและการป้องกันการทารุณกรรมทางเพศ

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า การทารุณกรรมทางเพศจะส่งผลกระทบต่อวัยรุ่น ครอบครัว และสังคมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังนั้นการช่วยเหลือและป้องกันคุ้มครองวัยรุ่นหญิงให้ปลอดภัยนั้นเป็นสิ่งสำคัญ พยาบาลจึงมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือวัยรุ่นหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศและครอบครัว เพราะวัยรุ่นหญิงจะได้รับผลกระทบทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรม ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาทางด้านสุขภาพที่สำคัญ โดยสามารถแบ่งการช่วยเหลือวัยรุ่นหญิงและครอบครัวที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ออกเป็น 2 ระยะ (สงวน ธานี, 2544) ดังนี้

1. การช่วยเหลือในระยะวิกฤติ (Crisis Intervention) เป้าหมาย คือ เพื่อให้การดูแลที่จำเป็นทางด้านร่างกาย และให้การประคับประคองทางจิตใจแก่วัยรุ่นหญิงและครอบครัว ควรมีการประเมินสภาพครอบครัวและให้การช่วยเหลือที่จำเป็นที่จะหยุดเหตุการณ์ทารุณกรรมทางเพศนั้น เพื่อให้วัยรุ่นหญิงมีความรู้สึกมั่นใจว่าปลอดภัยจากการถูกทารุณกรรมทางเพศ ถ้าวัยรุ่นหญิงมีความผิดปกติทางอารมณ์มาก อาจจำเป็นต้องให้ยา เช่น ยาลดความวิตกกังวล ยานอนหลับ หรือยาต้านอารมณ์เศร้า เป็นต้น ในบางรายอาจจะต้องระวังการพยายามทำร้ายตนเองด้วย ในระยะนี้สิ่งที่สำคัญ คือ การสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในทีมแพทย์ พยาบาล และนักสังคมสงเคราะห์ที่ดูแลเด็ก เป็นต้น

2. การช่วยเหลือในระยะยาว (Long-term Intervention) เป้าหมายสำคัญ คือ ช่วยให้ผู้วัยรุ่นหญิงและครอบครัวสามารถจัดการกับปัญหาทางอารมณ์และทางสังคม อันเป็นผลกระทบของการถูกทารุณกรรมทางเพศ อาจใช้การรักษาด้วยจิตบำบัด ได้แก่ การทำจิตบำบัดรายบุคคล (Individual Psychotherapy) และทำจิตบำบัดครอบครัว (Family Psychotherapy) เพื่อลดความกลัว ความโกรธ และความรู้สึกผิดของแต่ละบุคคล ให้ครอบครัวสามารถให้การประคับประคองทางจิตใจที่เหมาะสมกับเด็กและปกป้องวัยรุ่นหญิงให้ปลอดภัย นอกจากนี้อาจมีการทำจิตบำบัดกลุ่ม (Group Psychotherapy) ในกรณีที่มีวัยรุ่นหญิงหลายคนประสบปัญหาเดียวกัน การทำจิตบำบัดกลุ่มจะเป็นการช่วยให้วัยรุ่นหญิงรู้ว่าปัญหานี้ไม่ได้เกิดขึ้นกับตนเองคนเดียว ในกรณีวัยรุ่นหญิงที่มีปัญหาด้านจิตใจเป็นเวลานาน ๆ มักเกิดจากการขาดการสนับสนุนให้กำลังใจจากครอบครัว ควรมีการส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว

สำหรับแนวทางในการป้องกันปัญหาการทารุณกรรมทางเพศในวัยรุ่นหญิง (จันทร์ชนก โยธินชัชวาล, 2541) มีดังนี้

1. ควรส่งเสริมการหล่อหลอมพื้นฐานความรัก และการดูแลซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว ให้เกิดความรู้สึกมั่นคง ความอบอุ่นแน่นแฟ้นมากขึ้น
2. ควรมีการปรับโครงสร้างของครอบครัว ส่งเสริมให้มีการอยู่ร่วมกันใน ให้เป็นครอบครัวขยายเช่นในอดีต ให้ความรู้และคำแนะนำในการอบรมเลี้ยงดูเด็กแต่ละวัยอย่างถูกต้องและเหมาะสม
3. ควรมีการให้ความรู้สำหรับคู่แต่งงานที่กำลังจะเริ่มชีวิตครอบครัว เพื่อให้รู้จักเตรียมความพร้อม และวางแผนครอบครัวในอนาคตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
4. ในวัยรุ่นหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ควรมีการเสริมพลังความเข้มแข็งของจิตใจ ให้แก่วัยรุ่นหญิงให้เห็นคุณค่าในตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง
5. สำหรับผู้หญิง ควรมีการส่งเสริมให้ผู้หญิงสามารถดูแลตนเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้ชายอยู่ตลอดเวลา รวมถึงการปรับค่านิยมทางเพศให้เกิดความเสมอภาคทางเพศร่วมด้วย
6. ในประชากรที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ควรให้ความสนใจต่อกลุ่มที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่จะเกิดปัญหานี้ เช่น คู่สมรสที่มีอายุน้อย ครอบครัวที่มีปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ เด็กปัญญาอ่อน เด็กที่มีปัญหาทางการเรียน เด็กที่มีปัญหาทางสุขภาพจิต เป็นต้น
7. ในกลุ่มวัยรุ่น ควรมีการให้ความรู้และคำแนะนำให้ตระหนักถึงภาระหน้าที่เมื่อมีชีวิตคู่ รวมถึงให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องจิตวิทยาเด็กและลักษณะการเลี้ยงดูที่เหมาะสม และเรื่องเพศศึกษา เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม จากมาตรการการช่วยเหลือต่าง ๆ นั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ การทารุณกรรมทางเพศนั้นจะทำให้เกิดผลกระทบหลายด้านพร้อม ๆ กัน ผลที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นหญิงไม่ใช่เพียงด้านสุขภาพ จิตใจ และอารมณ์ของวัยรุ่นหญิงเท่านั้น ด้านครอบครัว สังคม กฎหมาย รวมไปถึงขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม จริยธรรม และศาสนา เป็นสิ่งที่จะได้รับผลกระทบไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และหลายครั้งที่มาตรการสำหรับการช่วยเหลือวัยรุ่นหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศในแต่ละด้าน อาจก่อให้เกิดปัญหาแทรกซ้อนตามมาอีกเนื่องจากปัญหาการทารุณกรรมทางเพศ เช่น เด็กที่สูญเสียความบริสุทธิ์ ครอบครัวอาจต้องย้ายที่อยู่ หรือวัยรุ่นหญิงอาจต้องออกจากโรงเรียนเมื่อเรื่องราวมีการเผยแพร่ออกไป ก็อาจก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคม เกิดความตึงเครียดและแรงกดดันต่อไป (โยเซฟ เพียร์เที่ยงธรรม, 2541) ดังนั้นแนวทางดังกล่าวเป็นเพียงหลักการกว้าง ๆ โดยทั่วไป ซึ่งในการปฏิบัติจริงอาจต้องมีรูปแบบและการดำเนินการที่แตกต่างกันตามแต่ละกรณี ๆ ไป บุคคลที่มีส่วนในการแก้ปัญหาของการถูกทารุณกรรมทางเพศ นอกจากพ่อแม่ หรือผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศ และผู้ที่ถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศแล้ว จำเป็นต้องใช้บุคลากรในทีมสหสาขาวิชาชีพในการร่วมมือกันดำเนินการจัดการแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวไม่ว่าจะเป็น

กุมารแพทย์ จิตแพทย์ แพทย์เวชปฏิบัติ นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล นักจิตวิทยา ดำรง ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมทั้งคนในชุมชนและคนในสังคม ก็มีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือ โดยการช่วยสอดส่องดูแลภายในชุมชนที่พบเห็นว่ามี การทารุณกรรมทางเพศ ควรมีการติดต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมมือกันหาแนวทางในการช่วยเหลือและดูแลผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศต่อไป (โยเซฟ เพียร์เทียงธรรม, 2541) ดังนั้นพยาบาลเป็นบุคลากรทางการแพทย์ที่สำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมสุขภาพของวัยรุ่นหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศและครอบครัว จึงมีหน้าที่ให้การช่วยเหลือและดูแลให้การพยาบาลแก่วัยรุ่นหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศและครอบครัวให้ปลอดภัยและสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างเหมาะสม

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการทารุณกรรมทางเพศในวัยรุ่นหญิงพบว่า การศึกษาในประเทศยังมีน้อย ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในต่างประเทศ ทำให้ผลการศึกษาที่ได้ อาจมีความแตกต่างกันในเรื่องของบริบท และจากสถิติของการเกิดการทารุณกรรมทางเพศในวัยรุ่นหญิง ยังคงมีจำนวนมากดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการทารุณกรรมทางเพศในวัยรุ่นหญิงอย่างลึกซึ้ง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาประสบการณ์ของวัยรุ่นหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่แท้จริงจากมุมมองและประสบการณ์ตรงของวัยรุ่นหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศโดยตรง โดยใช้ระเบียบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยผลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นข้อมูลพื้นฐานอันจะนำไปสู่การพัฒนาแนวทางช่วยเหลือหรือป้องกันวัยรุ่นหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศและครอบครัวที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป